İŞKUR

2018

MANİSA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

MANİSA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

YAZAR

Mehmet Arif OKUYAN

SUNUŞ

İşsizlik günümüzde ülkemiz ekonomisinin ve dünya ekonomilerinin en önemli sorunudur. Sosyo-psikolojik boyutuyla düşünüldüğünde toplumsal sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirdiğinden, tüm dünyada çeşitli önlemler alınmakta, yeni ve ihtiyaca uygun istihdam politikaları geliştirilmektedir. Özellikle yeni gelişen teknolojiler ve endüstri 4.0 ile birlikte bir taraftan işgücü piyasasının beklentilerine yönelik işgücü yetiştirmek diğer taraftan da teşvik programları uygulamak zorunluluğu doğmuştur. İşgücü piyasasının değişen beklentilerinin karşılanması da ancak işgücü piyasasının yakından tanınması ve eksiklikleri ile ihtiyaçlarının tespit edilmesiyle mümkündür.

Bu bağlamda İŞKUR ülke genelinde 2007 yılından bu yana İşgücü piyasasının beklentilerine yönelik iş gücünü tespit etmek amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. Bu yıl 12.si yapılan 2018 yılı İşgücü Piyasası Araştırması ile ilimizin işgücü piyasasına dair en gerçekçi ve güncel durum tespiti yapılmıştır. Elde edilen veriler ışığında Manisa ilinin işgücü ve eğitim ihtiyaçları tespit edilmiştir. Bu verilerden faydalanılarak geleceğe

yönelik planlar yapılmaya başlanmıştır. Bu çalışma işgücü piyasasına ilişkin beklentilerin karşılanmasında büyük rol oynayacaktır.

Başta Manisa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdür V. Sayın Eşref ASLAN olmak üzere bu çalışmada emeği geçen herkese teşekkür eder, bu çalışmanın tüm ilgili kurum ve kuruluşlara yararlı olmasını temenni ederim.

Ahmet DENİZ

Manisa Valisi

ÖNSÖZ

İşgücü piyasası verilerini, yerel ve ulusal bazda derlemek, analiz etmek, yorumlamak ve yayınlamak; işgücü arz ve talebinin belirlenmesine yönelik işgücü ihtiyaç analizlerini yapmak, yaptırmak; işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirmek ve uygulamak Türkiye İş Kurumu'nun (İŞKUR) asli görevleri arasında yer almaktadır. İl Müdürlüğümüzce her yıl yapılan işgücü piyasası araştırması ile işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan işgücünün; mesleki açıdan, nitelik yönünden ve sayısal olarak belirlenmesi ile benzeri durumların tespitine çalışılmaktadır. Bir yandan işgücü piyasasının mevcut durumu fotoğraflanırken bir yandan da önümüzdeki dönemin ihtiyaçlarına ışık tutulmaktadır.

Bu yıl 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihlerinde gerçekleştirdiğimiz İPA çalışmasında bin 275 firma için veri derlenmiş, firmaların çalışan sayıları, açık iş sayıları, temininde güçlük çekilen meslekler ve geleceğe yönelik istihdam eğilim verileri toplanmıştır. Bu çalışma ile Manisa ilinin

hangi mesleklerde eleman ihtiyacının olduğu ve gelecekte hangi mesleklerin daha revaçta olacağı tespit edilmiş, işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler analiz edilmiştir.

Bu vesile ile katkı veren İşverenlerimize, sahada tüm gayretiyle çalışan İŞKUR personelimize teşekkür eder; yayının başta İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu üyelerine, işgücü piyasasının bütün taraflarına ve STK'lara faydalı olmasını temenni ederim.

Eşref ASLAN

Manisa Çalışma ve İş Kurumu

İl Müdürü V.

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR LİSTESİ vi
ŞEKİLLER LİSTESİ vii
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 7
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 16
Mevcut İstihdam 28
AÇIK İŞLER 31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 41
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 47
SONUÇ 54

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 26
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu 27
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 29
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 30
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 31
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 32
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 37
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 38
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 39
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 39
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 40
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 43
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 44
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 46
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler 46
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 48
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 49
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 50
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 50

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı..... 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017) 13
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu..... 19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 19
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 20
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 21
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu..... 22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%) 24
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 24
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 28
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 33
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi 36
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 36
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 43
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 45
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı..... 51
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 52
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı 53

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Manisa İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı bin 275'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Manisa ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 123 bin 274 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 90 bin 26 çalışan erkeklerden, 33 bin 247 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 47,9'u, kadınların ise yüzde 50,9'u İmalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Manisa ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslekleridir. Manisa ilinde açık iş oranı yüzde 2,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Manisa ili açık iş oranı bakımından 0,3'lük bir farkla Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 21,2 ile Bilgi ve İletişim sektörüdür. Manisa ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı % 3,9'dur. Manisa ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları, Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslek mensuplarıdır.

İl genelinde açık işlerin yüzde 72,8'i için Eğitim Düzeyi lise ve altı olarak talep edilmektedir. Manisa ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla Toptan ve perakende ticaret sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Manisa ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Metal Mamuller Montaj İşçisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Montör (Elektrikli Cihazlar) ve Makineci(Dikiş) meslekleri takip etmektedir.

Manisa ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde

17,8’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Manisa ilinde işverenlerin yüzde 24,6’sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını öngörürken, Manisa’da her 4 işyerinden 1’i istihdamın artacağını tahmin etmiştir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,1 olarak öngörülürken Manisa ilinde ise ülke genelinin altında olup yüzde 1,6 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Manisa işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Manisa İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Manisa ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Manisa ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihityaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihitiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

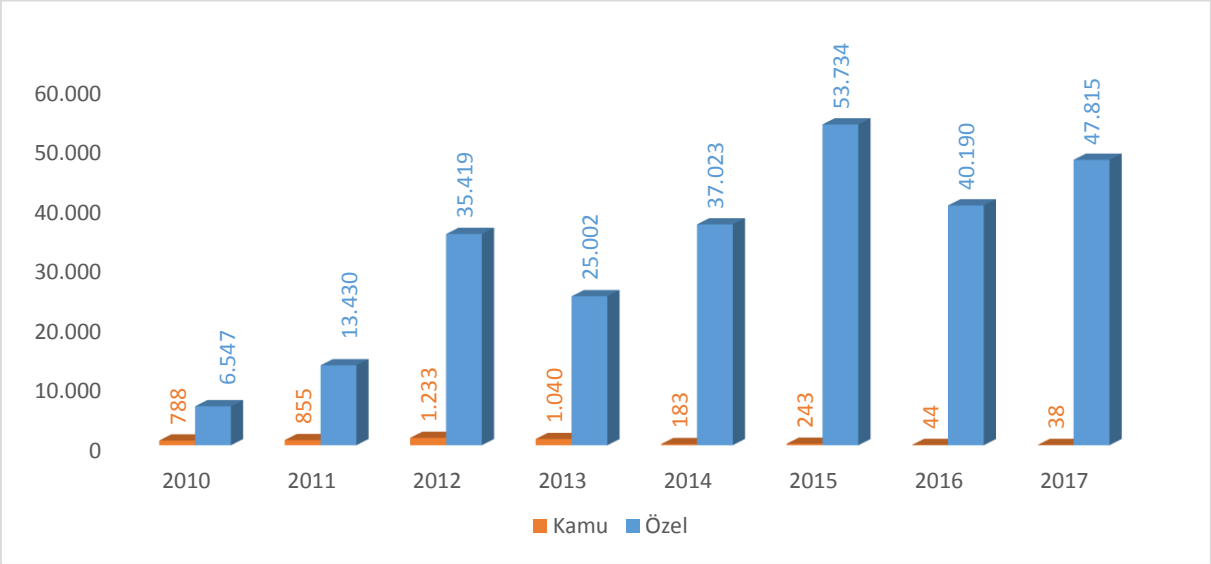

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında 7 bin 335 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 47 bin 853 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2010 yılından itibaren 2012 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2012 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 156,6 oranında artmıştır. 2015 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 45,1 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında

incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	23.975
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	865
Güvenlik Görevlisi	820
Makineci (Dikiş)	746
Temizlik Görevlisi	687
Madenci (Genel)	672
Satış Danışmanı / Uzmanı	656
Garson (Servis Elemanı)	633
Şoför-Yük Taşıma	602
Elektrikçi (Genel)	570

Kaynak: İŞKUR

Manisa ilinde 2017 yılında 47 bin 853 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 23 bin 975 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 50'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

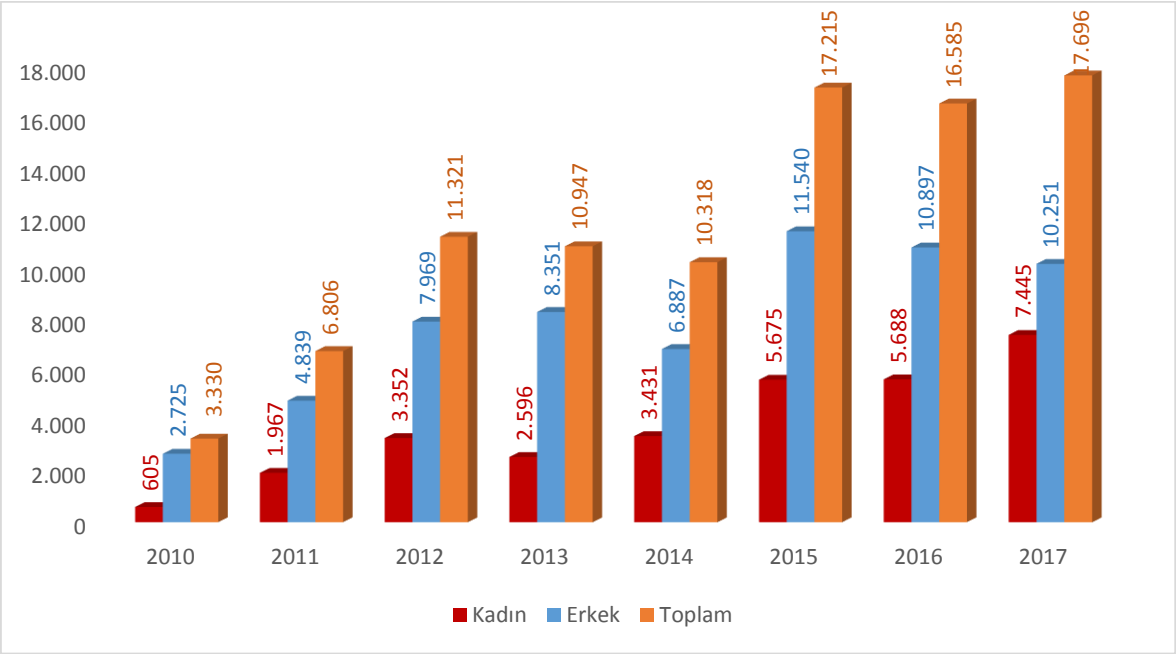

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 3 bin 330 olan Manisa ilinde işe yerleştirilenlerin 2 bin 725'i erkeklerden, geri kalan 605 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında ise en yüksek seviyesine ulaşarak 17 bin 696 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 42'si kadınlardan oluşmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	4.491	6.143	10.634
Makineci (Dikiş)	268	92	360
Beden İşçisi (Temizlik)	145	184	329
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	188	108	296
Güvenlik Görevlisi	49	227	276
Satış Danışmanı / Uzmanı	144	94	238
Metal Mamuller Montaj İşçisi	53	166	219
Garson (Servis Elemanı)	63	132	195
Büro Memuru (Genel)	118	75	193
Temizlik Görevlisi	61	122	183

Kaynak: İŞKUR

Manisa ilinde 10 bin 634 tane işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 60'ını oluşturmaktadır. Bunun en önemli nedeni olarak Manisa ilinde firmaların üretimde çalışacak eleman bulmada sıkıntı yaşaması ve firmalarda üretim elemanlarının sirkülasyonunun çok olması denebilir. Bu mesleği Makineci (Dikiş) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

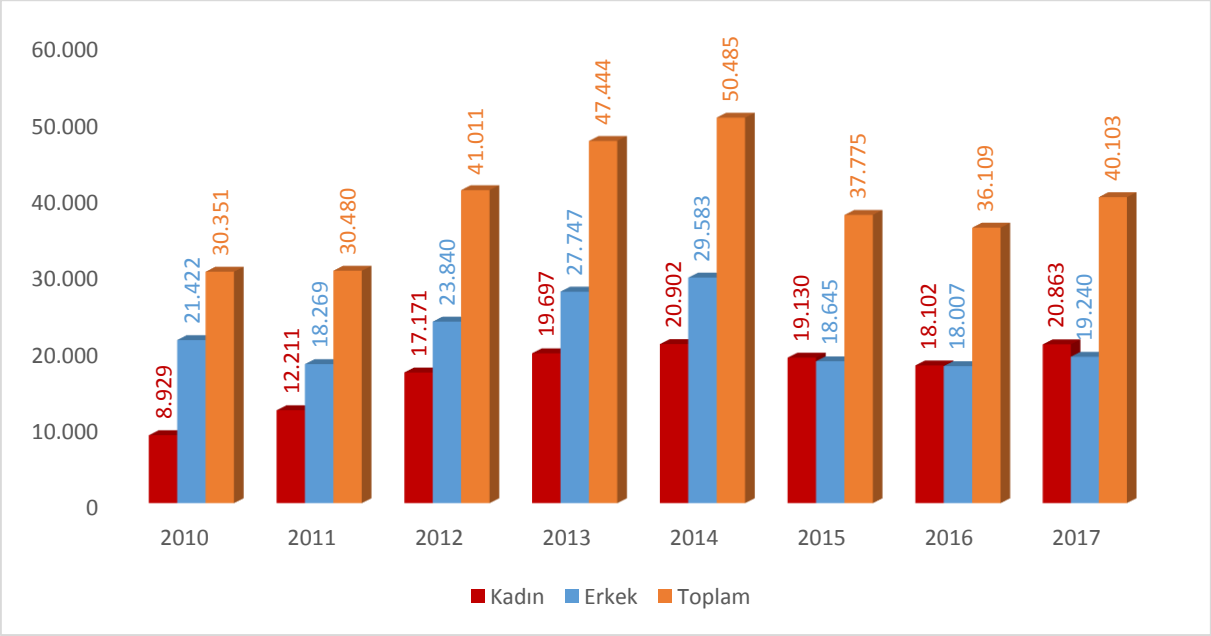

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Manisa ilinde İŞKUR'a kayıtlı 30 bin 351 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 21 bin 422'si erkek, 8 bin 929'u ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 40 bin 103 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında dalgalanmalar gözlenmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Manisa'de 8 bin 929 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında yaklaşık önemli ölçüde artarak 20 bin 863'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Manisa ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Manisa ilinde Kuruma kayıtlı 12 bin 9 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Manisa ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %29,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Satış Danışmanı/Uzmanı meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde de benzer durum söz konusudur. Kadınlarda; Beden İşçisi ve Büro Memuru ilk 2 sırayı alırken,genelden farklı olarak 3.sırada sekreter mesleği bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	133	2.342	1.176	3.518
2011	61	520	483	1.003
2012	159	1.147	1.982	3.129
2013	60	391	690	1.081
2014	48	429	209	638
2015	80	1.232	471	1.703
2016	42	413	441	854
2017	47	605	247	852

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 47 mesleki eğitim kursuna 852 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 247'si erkek, 605'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yüzde 71'i kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Erkek Atlet Dikim Elemanı	Ahşap Kalıpçı	Erkek Atlet Dikim Elemanı
Düz Dikiş Makineci	Örtülü Elektrot Ark Kaynakçısı	Düz Dikiş Makineci
Yöresel Bez Dokumacısı	Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	Yöresel Bez Dokumacısı
Ahşap Kalıpçı	Aşçı Yardımcısı	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Erkek Berberi/Erkek Kuaförü	El Nakışçısı
El Nakışçısı	İnşaat Boyacısı/Boyacı	Saça Geçici Ve Kalıcı Şekil Verme Teknikleri Uygulayıcısı
Aşçı Yardımcısı	Sıhhi Tesisatçı	Halı Dokuyucu (El Tezgahı)
Saça Geçici Ve Kalıcı Şekil Verme Teknikleri Uygulayıcısı	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Halı Onarıcı (Elle Veya Basit Makinelerde)
Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Oyuncak Bebek Yapımcısı
Halı Onarıcı (Elle Veya Basit Makinelerde)	Bilgisayar İşletmeni (Operatörü)	Bebek Giysileri Dikim Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Erkek Atlet Dikim Elemanı, Düz Dikiş Makineci ve Yöresel Bez Dokumacısı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda da Toplamdaki sıralamanın aynısı görülmektedir. Erkeklerde ise en fazla Ahşap Kalıpçı, Örtülü Elektrot Ark Kaynakçısı ve Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	43	77	93	170
2011	168	163	232	395
2012	216	286	501	787
2013	245	403	482	885
2014	368	569	650	1.219
2015	1.329	2.020	2.471	4.491
2016	1.367	1.473	2.103	3.576
2017	1.859	2.818	2.113	4.931

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının

temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2016 yılı haricinde işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2016 yılına göre yüzde 35,9 oranında artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2017 yılında bin 859 program düzenlenmiş olup toplam 4 bin 931 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 57,1'i kadınlardan yüzde 42,9'u erkeklerden oluşmaktadır 2017 yılı verilerine göre işbaşı eğitim programlarından yararlanan kişi sayısı bir önceki yıl verilerine kıyasla yüzde 37,9 oranında artış göstermiştir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Büro Memuru (Genel)	Seramik Karo Vitrifiye İmal İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Konfeksiyon İşçisi	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Büro Memuru (Genel)
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Kablo Gruplama İşçisi
Seramik Karo Vitrifiye İmal İşçisi	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Tıbbi Sekreter
Kablo Gruplama İşçisi	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Hemşire
Tıbbi Sekreter	Satış Danışmanı / Uzmanı	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Punta Kaynak Makinesi İşçisi	Temel İmalat (Talaşlı) Ve Montaj Elemanı
Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)	Satış Elemanı (Perakende)
Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Elemanı (Perakende)	Satış Danışmanı / Uzmanı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Büro Memuru (Genel) ve Konfeksiyon İşçisi işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Plastik Enjeksiyon Üretim

Elemanı, Konfeksiyon İşçisi ve Büro Memuru (Genel) mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Metal Mamuller Montaj İşçisi, Seramik Karo Vitrifiye İmal İşçisi ve Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	1	9	16	25
2011	10	114	110	224
2012	4	42	42	84
2013	15	154	218	372
2014	10	143	115	258
2015	20	235	242	477
2016	41	515	512	1027
2017	36	444	415	859

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. Girişimcilik eğitim programının en fazla düzenlendiği yıl 2016 olarak görülmektedir. 2017 yılında 36 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Programa 2017 yılında 444'ü kadın, 415'i erkek olmak üzere toplam 859 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

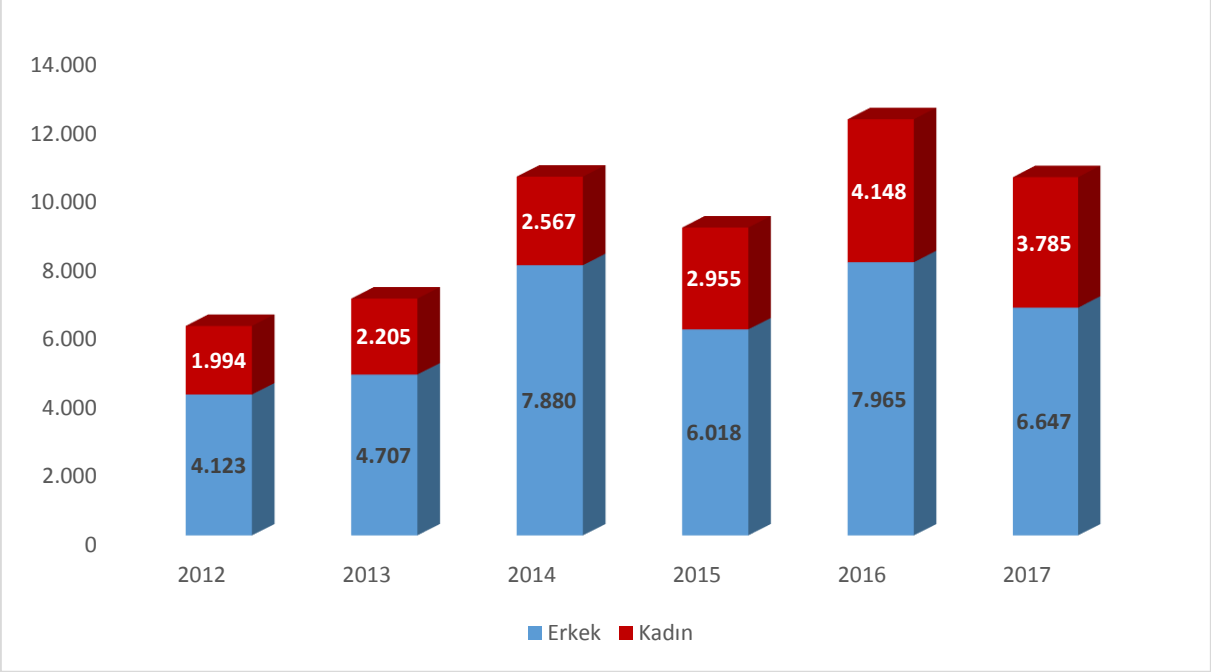

Kaynak: İŞKUR

Manisa ilinde 2017 yılında yüzde 36,3'ü kadın olmak üzere 10 bin 432 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 13,8 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Manisa ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Manisa ilinde bin 275 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 123 bin 274 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Manisa ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Manisa ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İmalat	560
Toptan ve perakende ticaret	218
İnşaat	139
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	57
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	55
Ulaştırma ve depolama	53
Eğitim	46
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	38
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	33
Diğer hizmet faaliyetleri	27
Madencilik ve taş ocakçılığı	21
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	7
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	7
Gayrimenkul faaliyetleri	4
Bilgi ve iletişim	4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3
Finans ve sigorta faaliyetleri	2
Genel Toplam	**1.275**

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Manisa ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 43,9'u İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla

istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 29,1'dir. Bu durumda Manisa ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 17,1'i bu sektörde bulunmaktadır. Manisa ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yarısından fazlası İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise 3 firma Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve 2 firma ile Finans ve sigorta faaliyetleri olmuştur. Ancak bu tablo incelenirken Manisa ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

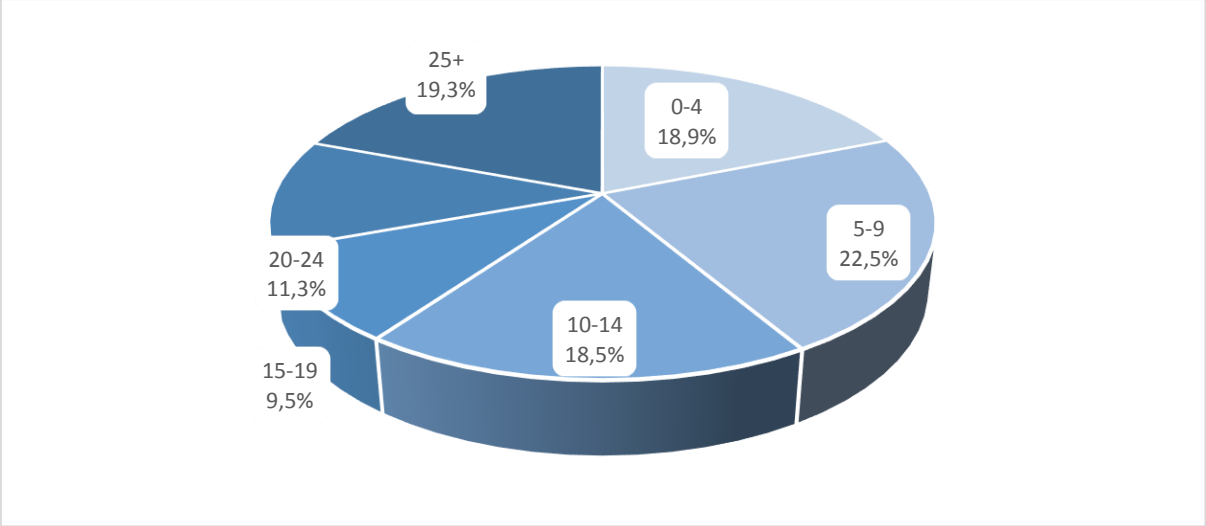

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Manisa ilinde İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı dengeli görünmektedir. Araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 22,5'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 25+ yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 19,3'tür. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 60'ı 0-14 yaş aralığındadır.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

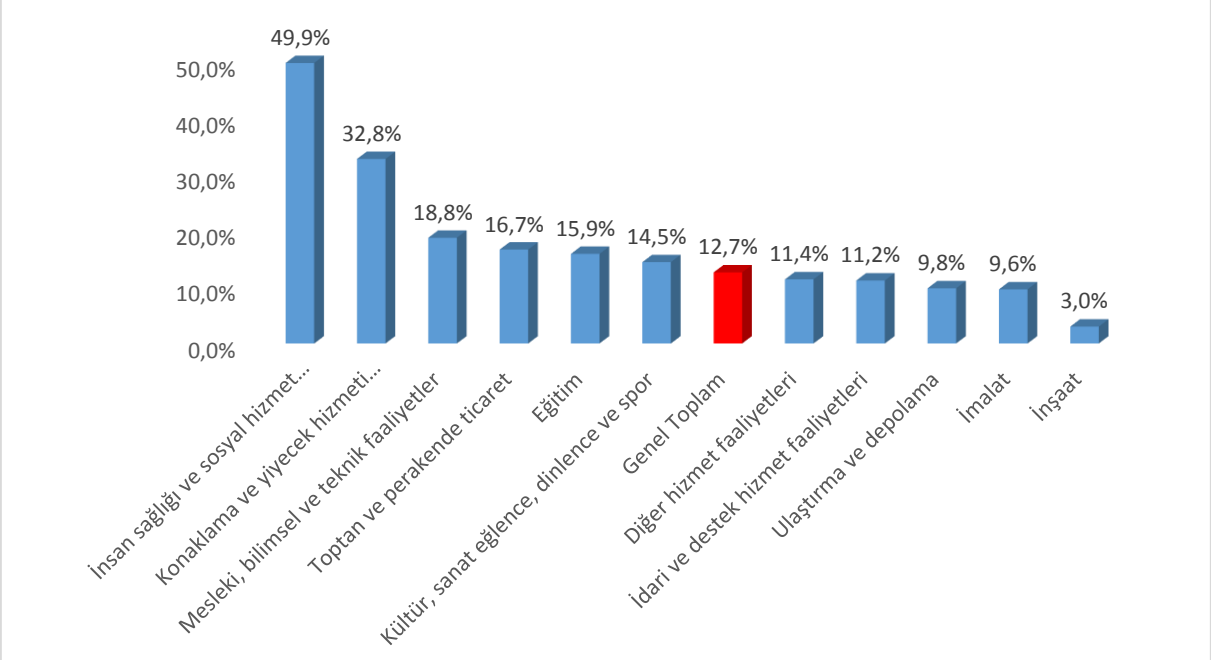

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 49,9'unda part-time çalışan bulunmaktadır. Manisa ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 12,7 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 41,8 ile birinci sırada yer almıştır. Manisa ilinde ikinci sırada Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 32,8'inde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 18,8 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 3 ile daha az bulunmaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

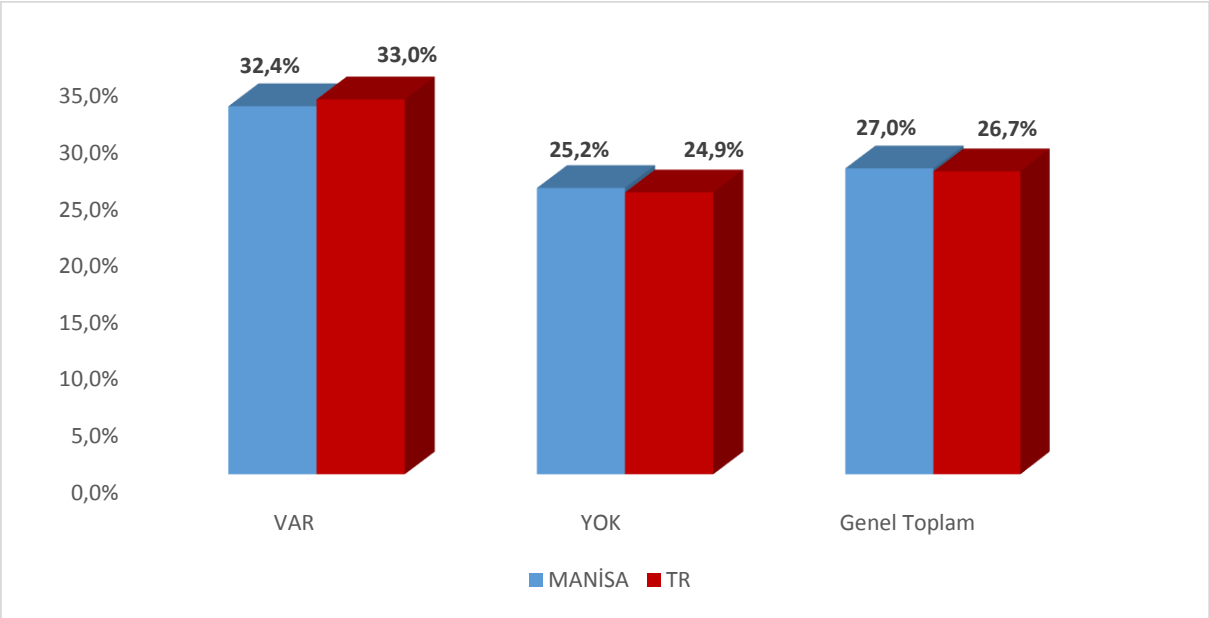

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Manisa ilinde bu oran yüzde 27 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Manisa ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 32,4 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 25,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Manisa ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

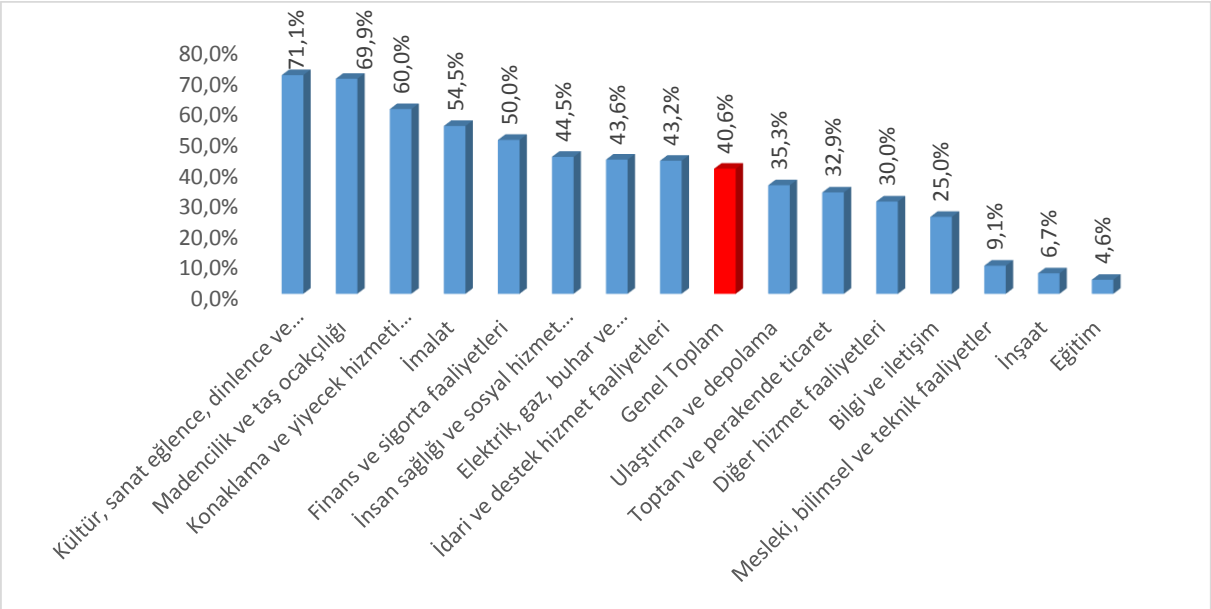

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde işyerlerinin yüzde 40,6'sında vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Manisa ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Kültür, Sanat, Eğlence, dinlence ve spor ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde görünmektedir. Eğitim sektörü ise yüzde 4,6 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni dershanecilik mantığının bitip tam gün eğitime geçiş olarak söylenebilir. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 6,7 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

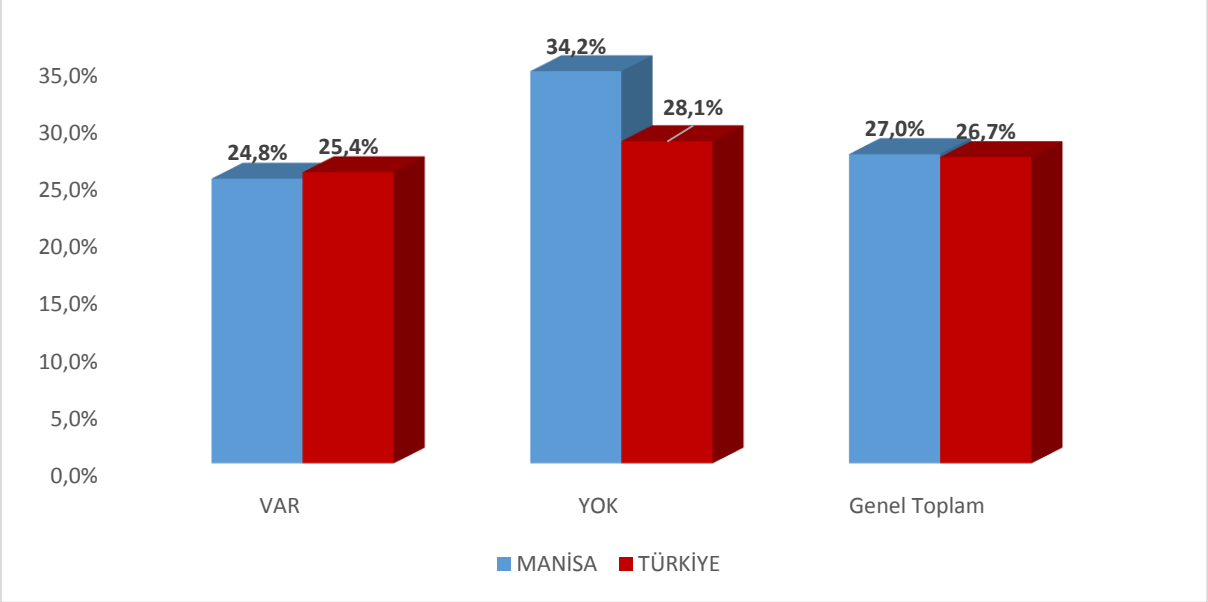

Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime uygun bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Manisa ilinde Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 24,8'i kadın, yüzde 75,2'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 34,2'ye çıkmıştır. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Manisa ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 27'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 4 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında da benzer durum görünmektedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece

2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Manisa ilinde benzer yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

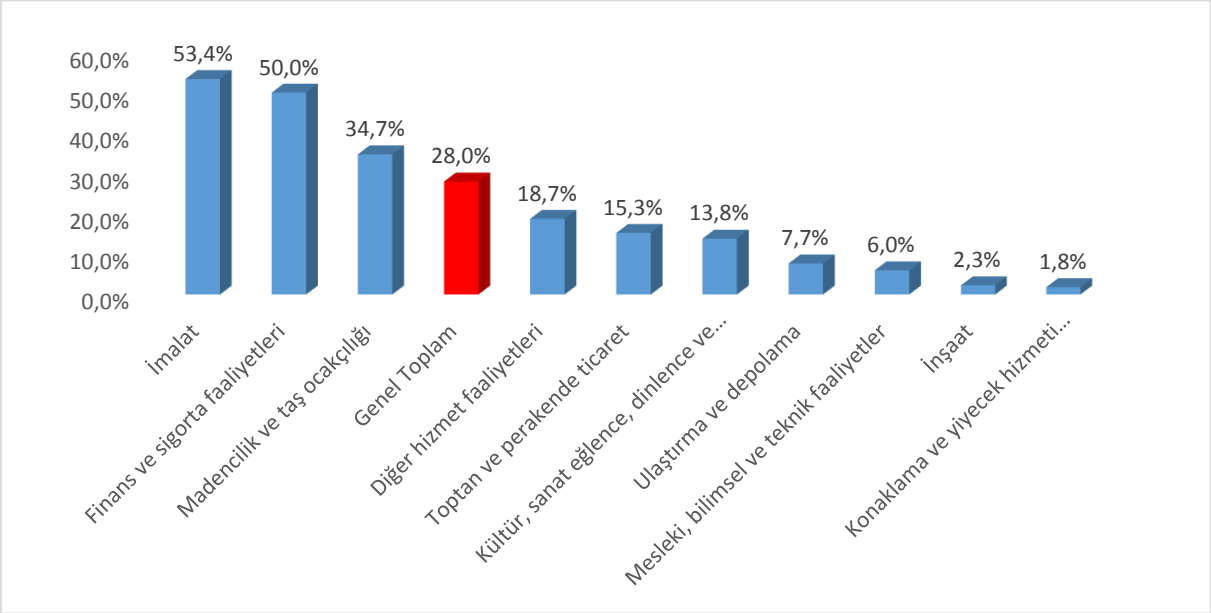

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde 17 sektörden 10 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 53,4'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 50 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise % 34,7 ile Madencilik ve Taş ocakçılığı sektörü bulunmaktadır.Bu üç sektör ihracat yapma oranı anlamında Manisa ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile İmalat ve yüzde 27,4 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır. Manisa Türkiye genelinden farklı olarak Finans ve Sigorta Faaliyetleri bulunmaktadır.

İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

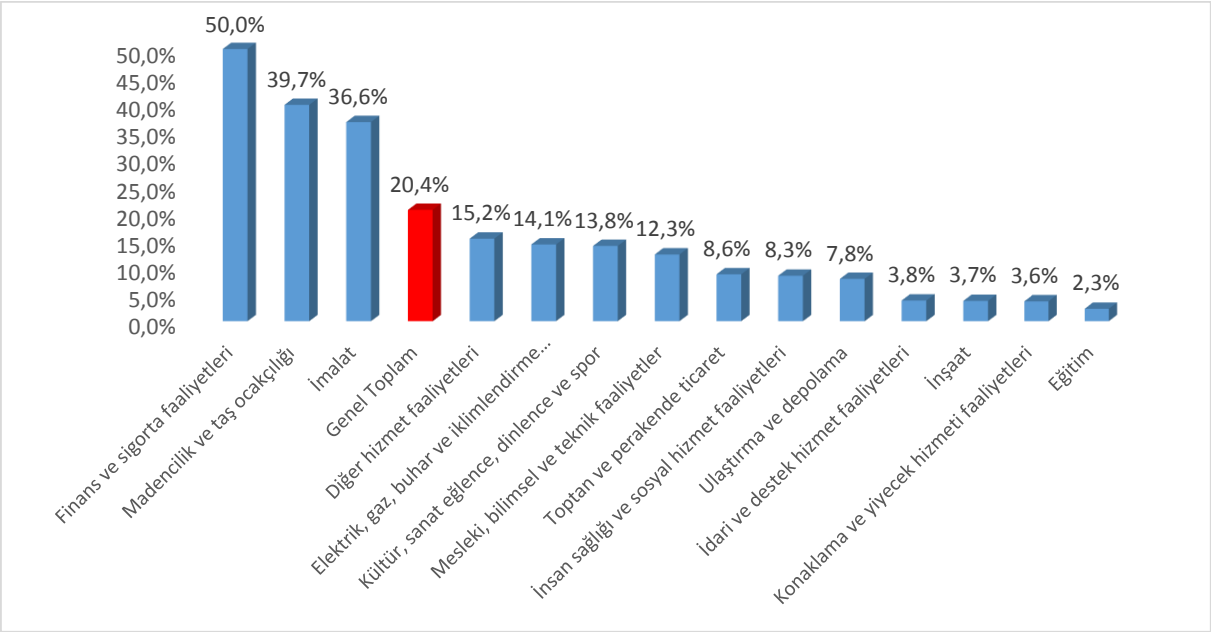

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde 17 sektörden 14 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 20,4 olarak gerçekleşmiştir. Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 50'si Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 39,7 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 36,6 İmalat sektörü yer almaktadır. Bu üç sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Manisa ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Manisa ilinde en fazla işverenler İmalat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranında 3.sırada yer almıştır.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

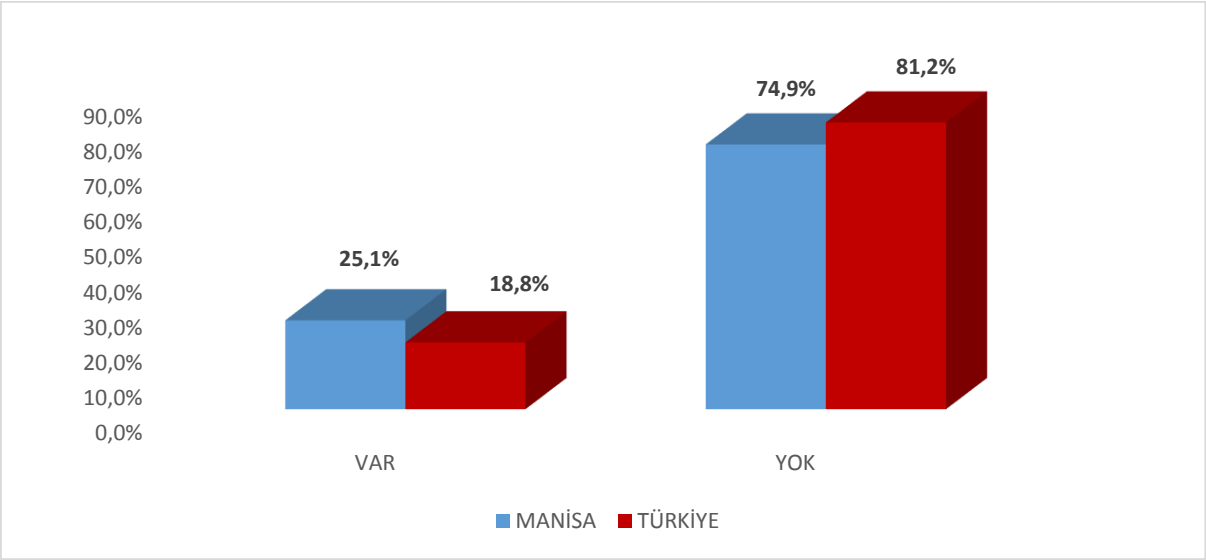

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 25,1'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

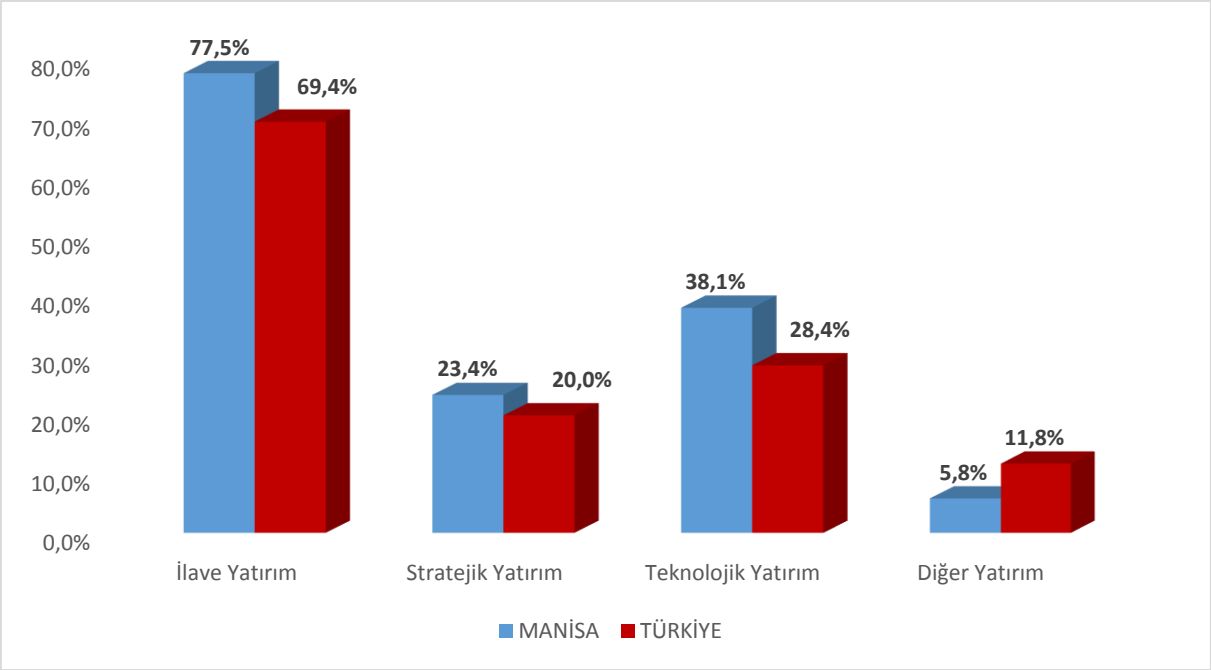

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Manisa ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 77,5'i ilave yatırım, yüzde 38,1'i teknolojik yatırım, yüzde 23,4'ü stratejik yatırım ve yüzde 5,8'i diğer

yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü ilave yatırım, yüzde 28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11,8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

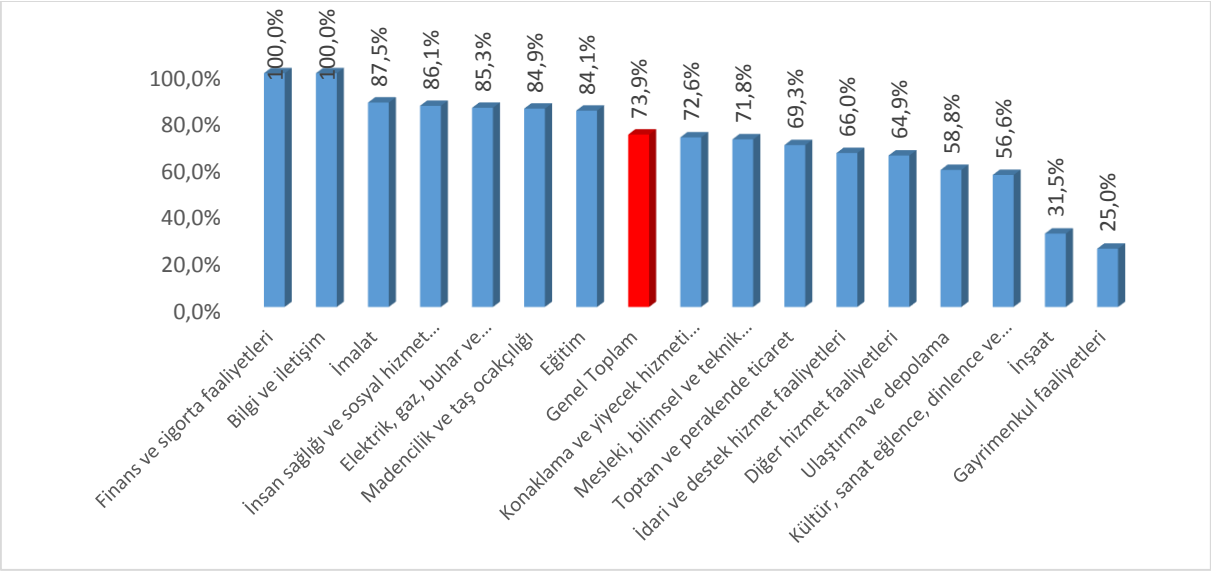

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Manisa ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 73,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Manisa ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Manisa ilinde Finans ve sigorta faaliyetleri ve bilgi ve iletişim sektörlerinde yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 73,9'un üzerinde yüzde 87,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	76,3%	94,1%	17,5%	5,9%	0,0%
İmalat	6,8%	77,2%	93,8%	38,9%	6,0%	7,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	49,6%	66,9%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	0,0%	73,8%	64,2%	21,5%	0,0%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	3,5%	77,9%	89,7%	30,4%	3,5%	4,1%
Ulaştırma ve depolama	6,7%	63,4%	83,3%	36,6%	3,3%	3,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7,4%	70,0%	92,5%	37,6%	7,4%	4,9%
Bilgi ve iletişim	25,0%	100,0%	100,0%	50,0%	25,0%	25,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13,1%	69,6%	95,6%	47,6%	4,4%	4,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5,7%	77,3%	88,5%	31,5%	5,6%	2,9%
Eğitim	2,6%	70,2%	78,3%	45,8%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9,7%	64,6%	87,1%	58,1%	9,7%	9,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	75,6%	100,0%	48,9%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	76,6%	82,1%	29,7%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**5,7%**	**75,4%**	**89,9%**	**36,6%**	**5,0%**	**5,3%**

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 89,9 ile Eleman talebi hizmeti almıştır. İşyerlerinin 75,4'ü danışmanlık ve yönlendirme faaliyetlerinden yararlanırken, İşbaşı Eğitim Programından yararlanan firma yüzdesi 36,6 olarak tespit edilmiştir.

Manisa ilinde en çok Finans ve sigorta faaliyetleri ve bilgi ve iletişim sektörlerinde yer alan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Gerek Finans ve sigorta faaliyetleri gerekse Bilgi ve iletişim sektörlerindeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı, hem Eleman Talebi hem de danışmanlık ve yönlendirme hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörlerde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır. İŞKUR hizmetlerinden faydalanan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan

işyerlerinin yüzde 88,9'u İşbaşı Eğitim Programı, yüzde 66,7'si ise hem Danışmanlık ve Yönlendirme hem de Eleman Talebi hizmetlerinden faydalanmıştır.

İşbaşı eğitim programından yararlanma düzeyleri incelendiğinde en yüksek oranın % 58,1 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, ikinci sırada % 50 ile Bilgi ve iletişim, üçüncü sırada ise 48,9 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü olduğu görülmektedir. En çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran % 38,9 ile Manisa ortalamasına yakın bir değere sahip olduğu görülmektedir. İmalat sektöründe çalışma saatlerinin yoğunluğu bazı firmaların, İşbaşı eğitim programındaki haftalık 45 saat çalışma saati sınırı nedeniyle programı kullanamamasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	30,8%	0,6%	3,2%	3,0%	28,8%	33,3%
Memnun Değilim	3,9%	0,1%	0,7%	1,2%	0,0%	4,2%
Memnunum	65,3%	99,3%	96,1%	95,8%	71,2%	62,5%

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 99,3 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 96,1 ile Eleman Talebi, yüzde 95,8 ile İşbaşı Eğitim Programları hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 71,2 Kısa Çalışma Ödeneği, yüzde 65,3 ile Çalışanlara Yönelik Eğitim ve yüzde 62,5 ile Mesleki eğitim kursu ile hizmetleri izlemektedir. Yine bu hizmetlerde kararsızlık oranları yüksektir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

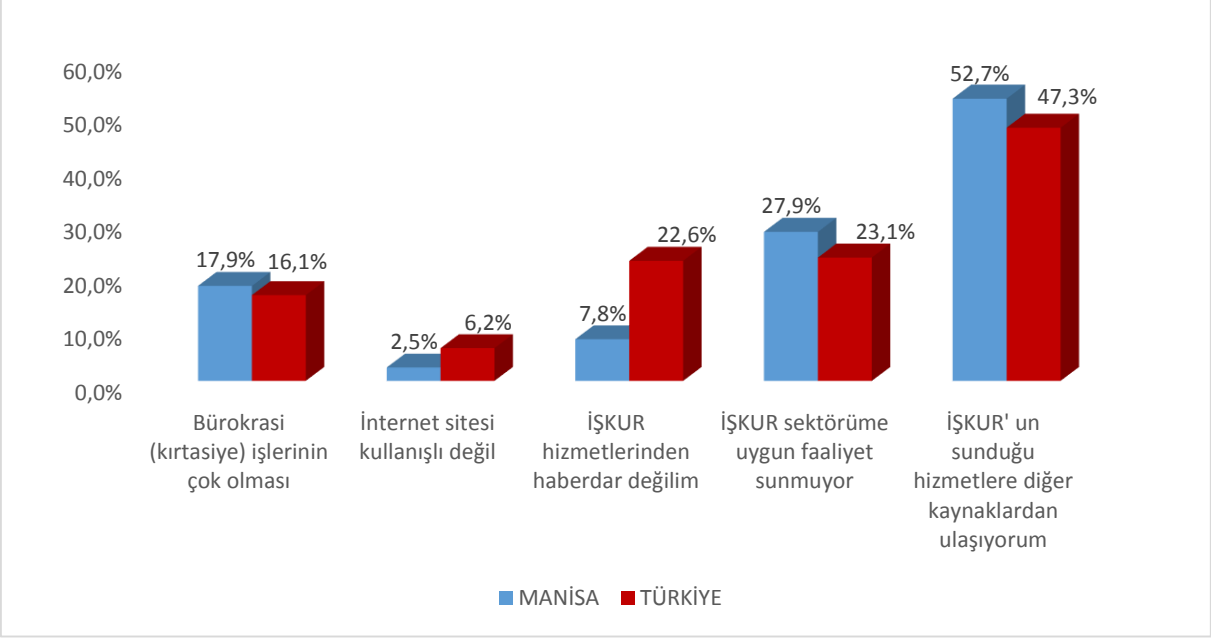

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 52,7 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 27,9 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 17,9 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Manisa ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi ve % 23,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde Manisa ilinden farklı olarak üçüncü sırada yüzde 22,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Manisa ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Manisa ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 123 bin 274 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 90 bin 26 çalışan erkeklerden, 33 bin 247 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	16.925	43.139	60.064
Toptan ve perakende ticaret	9.023	18.149	27.171
Madencilik ve taş ocakçılığı	215	11.693	11.908
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.300	5.259	6.559
İnşaat	277	3.429	3.705
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2.110	1.195	3.305
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.027	1.393	2.421
Eğitim	1.243	820	2.063
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	278	1.628	1.906
Ulaştırma ve depolama	223	1.429	1.652
Diğer hizmet faaliyetleri	328	976	1.304
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	82	401	482
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	56	224	280
Finans ve sigorta faaliyetleri	112	166	278
Bilgi ve iletişim	30	63	93
Gayrimenkul faaliyetleri	3	39	42
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	15	24	39
Genel Toplam	**33.247**	**90.026**	**123.274**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Manisa ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat ile Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Manisa ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 47,9'u, kadınların ise yüzde 50,9'u İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 48,7 olarak gerçekleşmiştir.

Manisa ilinde 20+ çalışanı olan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha fazla olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde de Manisa'dakine benzer şekilde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	11.965	35.478	47.443
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5.389	19.284	24.673
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4.769	8.785	13.554
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.840	8.976	10.815
Profesyonel Meslek Mensupları	3.863	5.607	9.471
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2.925	4.950	7.875
Hizmet Ve Satış Elemanları	1.778	4.500	6.278
Yöneticiler	475	1.897	2.372
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	243	551	794
Genel Toplam	**33.247**	**90.026**	**123.274**

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanların oranı diğer meslek grupları ile kıyaslandığında önemli bir ölçüde ayrışmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 38,4'ü, erkek çalışanların yüzde 39,4'ü ve kadın çalışanların yüzde 35,9'u bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 20 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 10,9 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Manisa ilinde ilk iki sıradan farklı olarak erkeklerde üçüncü sırada çalışanların yüzde 9,9'u Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gurubunda yer almaktadır. Kadınlarda ise en fazla çalışanın olduğu ilk üç meslek grubu toplam çalışan sıralaması ile aynı gerçekleşmiştir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Yöneticiler, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Montör (Elektrikli Cihazlar)	Montör (Elektrikli Cihazlar)	Madenci (Genel)
Madenci (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Montör (Elektrikli Cihazlar)
Beden İşçisi (Genel)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Makineci (Dikiş)	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi
Temizlik Görevlisi	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Kauçuk Mamuller Montaj İşçisi	Kauçuk Mamuller Montaj İşçisi	Tuğla İmal İşçisi
Tuğla İmal İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Kazmacı-Maden Ve Taşocağı
Şoför-Yük Taşıma	Hemşire	Güvenlik Görevlisi

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Manisa ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle en fazla çalışılan ilk 10 mesleğin sıralamaları değişse de erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında birbirine benzer olması, toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır. Montör (Elektrikli Cihazlar) hem kadınlarda hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Erkeklerde ise Madenci (genel) mesleği en fazla çalışılan meslektir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak Makineci (Dikiş) Büro Memuru (Genel) ve Hemşire bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	1.759	2,9%	37,8%
Toptan ve perakende ticaret	1.350	4,7%	24,9%
Eğitim	95	4,4%	15,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	69	1,1%	14,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	56	2,3%	29,1%
Madencilik ve taş ocakçılığı	55	0,5%	34,9%
Ulaştırma ve depolama	50	2,9%	13,6%
İnşaat	49	1,3%	9,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	47	2,4%	15,5%
Bilgi ve iletişim	25	21,2%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	24	0,7%	24,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	19	1,4%	18,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9	1,9%	28,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5	1,8%	28,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	0,4%	50,0%
Genel Toplam	**3.614**	**2,9%**	**27,9%**

Kaynak: İPA 2018

Manisa ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 355 işyerinde 3 bin 614 açık iş tespit edilmiştir. Manisa ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 3 bin 614 kişilik açık işin yüzde 48,6'sına tekabül eden bin 759 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektör ise % 37,4'lük oranla Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Manisa ilinde açık iş oranı yüzde 2,9 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Manisa ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 21,2 ile Bilgi ve İletişim sektörü olarak tespit edilmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründe çalışan sayısının az olması bu oranın yüksek çıkmasına da neden olmuştur.

Manisa ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 27,9'unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş verme oranında, Bilgi ve İletişim sektörü yüzde 100 ile ön plana çıksada, sektörde Manisa ilinde 20+ çalışanı olan 4 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Manisa ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

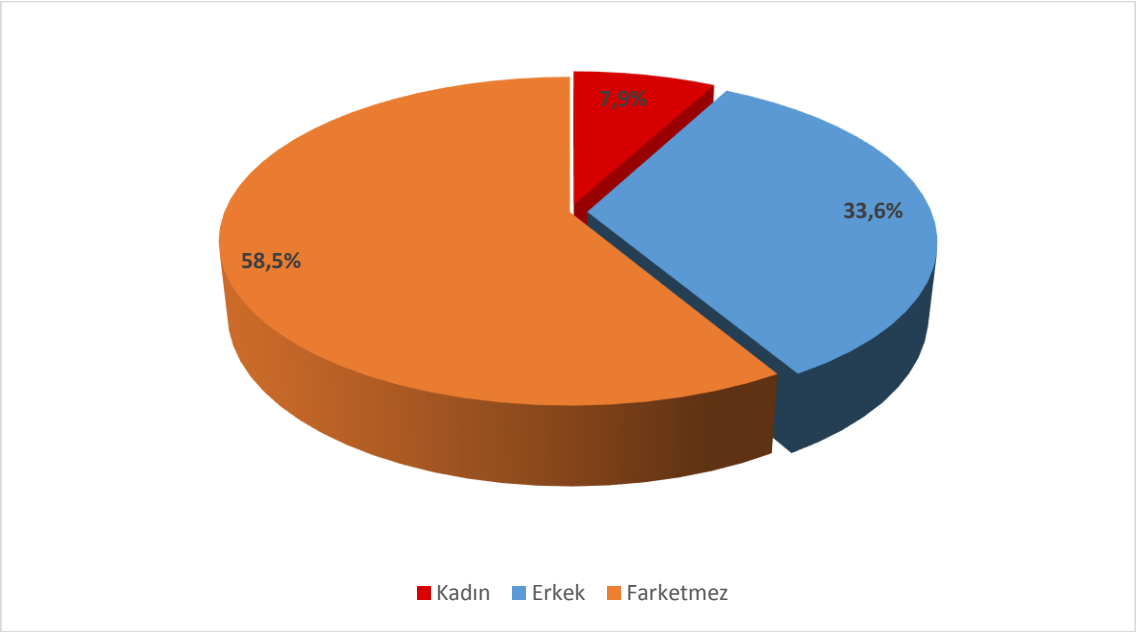

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Manisa ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Manisa ilinde açık işlerin yüzde 33,6'sında işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken,

Manisa ilinde yüzde 7,9 düzeyinde kalmıştır. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Manisa ilinde ise işverenlerin yüzde 58,5'i açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı düşük olmasına rağmen açık işlerde cinsiyet çok önemli değildir.

Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

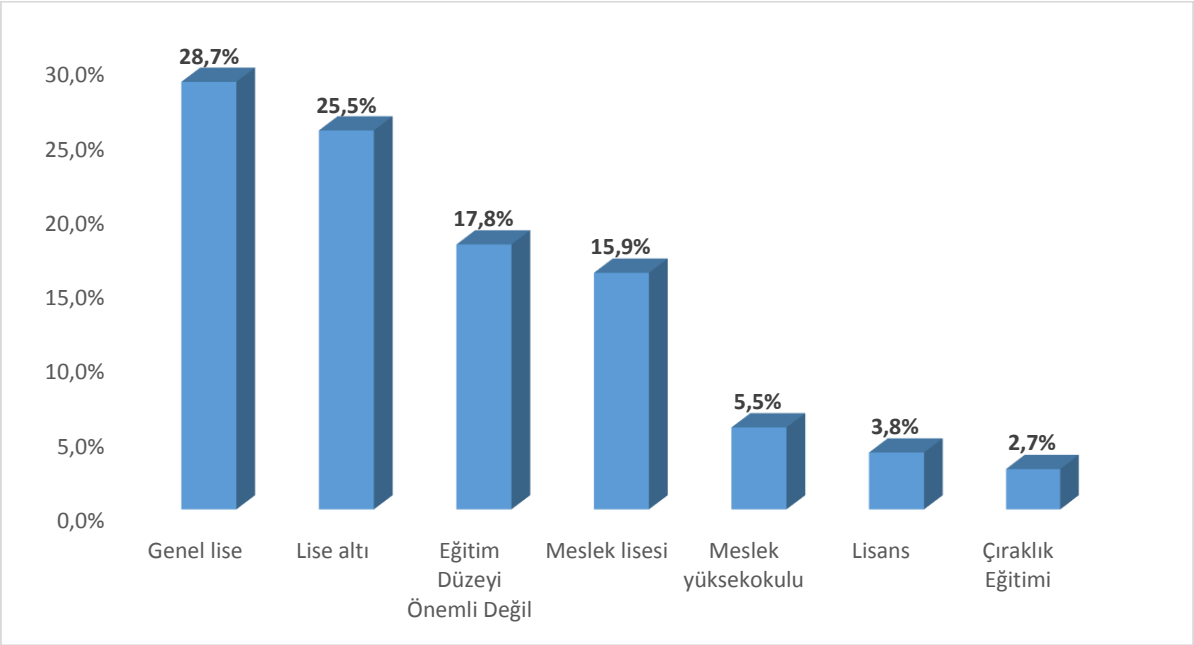

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilindeki açık işlerin yüzde 28,7'sinde işverenler en az lise mezunu talep etmektedirler. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 25,5 ile lise altı eğitim seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 2,7 ile çıraklık eğitimidir. Manisa işgücü piyasasında açık işlerde eğitim düzeyinin firmalar açısından önem arz ettiği görülmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

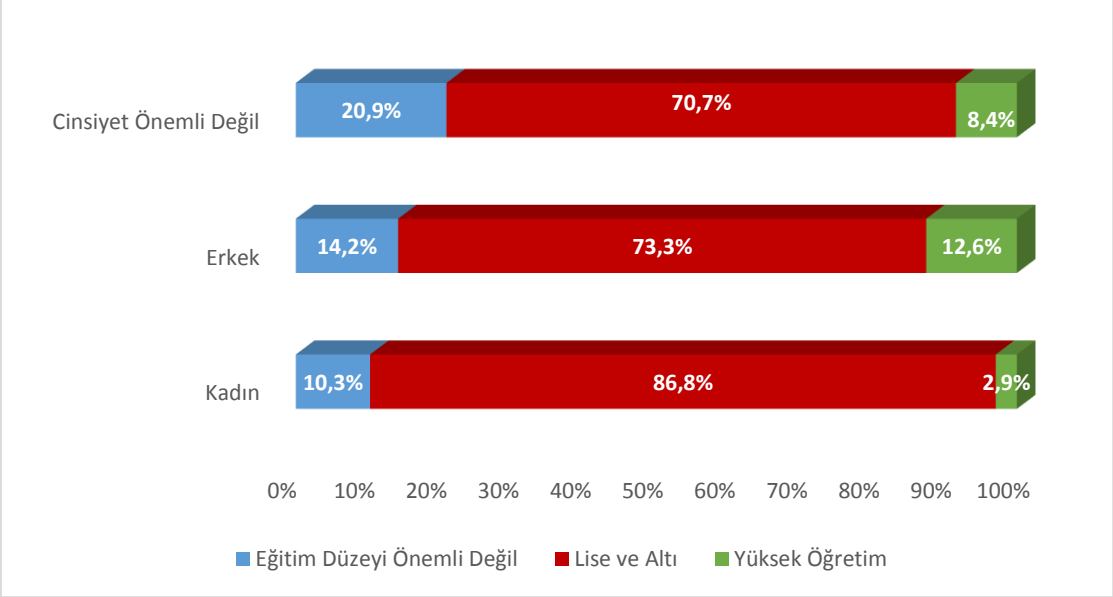

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18'de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 70,7 oranında eğitim düzeyinin lise ve altı tercih edildiği görülmektedir. Yüzde 20,9 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı, ve yüzde 8,4 oranında ise yüksek öğretim seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 73,3 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 86,8 oranında lise ve altı eğitim düzeyi talep edilmektedir. Hem erkek hem kadın hem de cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, eğitim düzeyine önem verildiği açıkça görülmektedir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı eğitim düzeyi talep edilirken, erkeklerde daha fazla yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

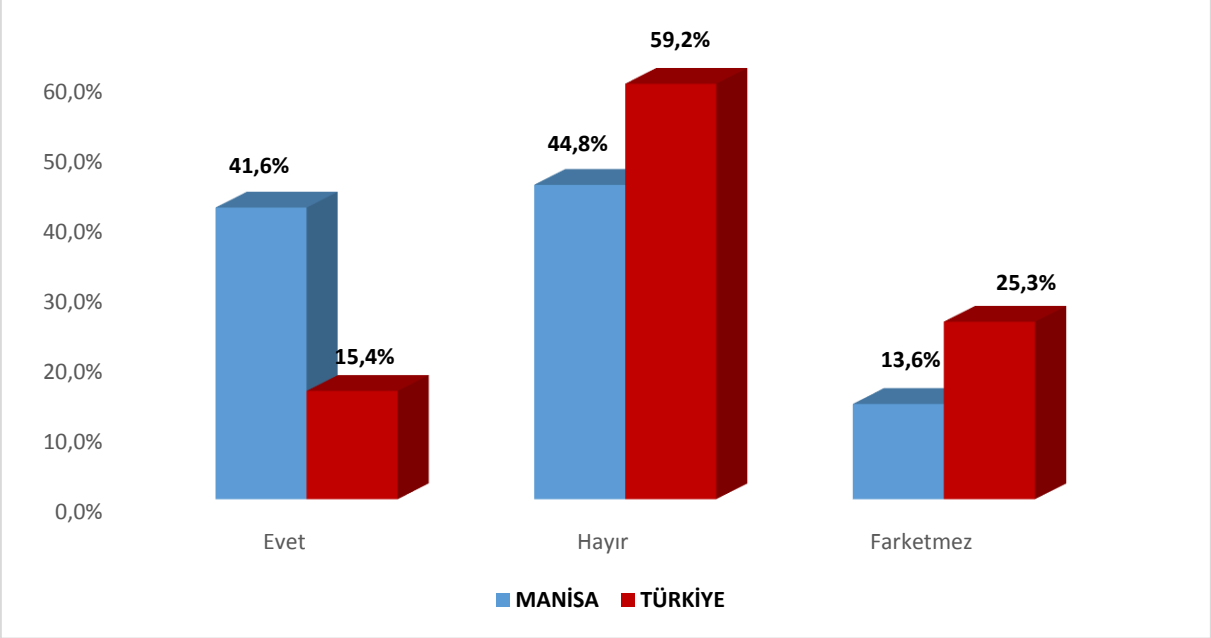

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Manisa ilinde yüzde 41,6 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 13,6'dır. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede her 5 açık iş için 3 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Manisa ili Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

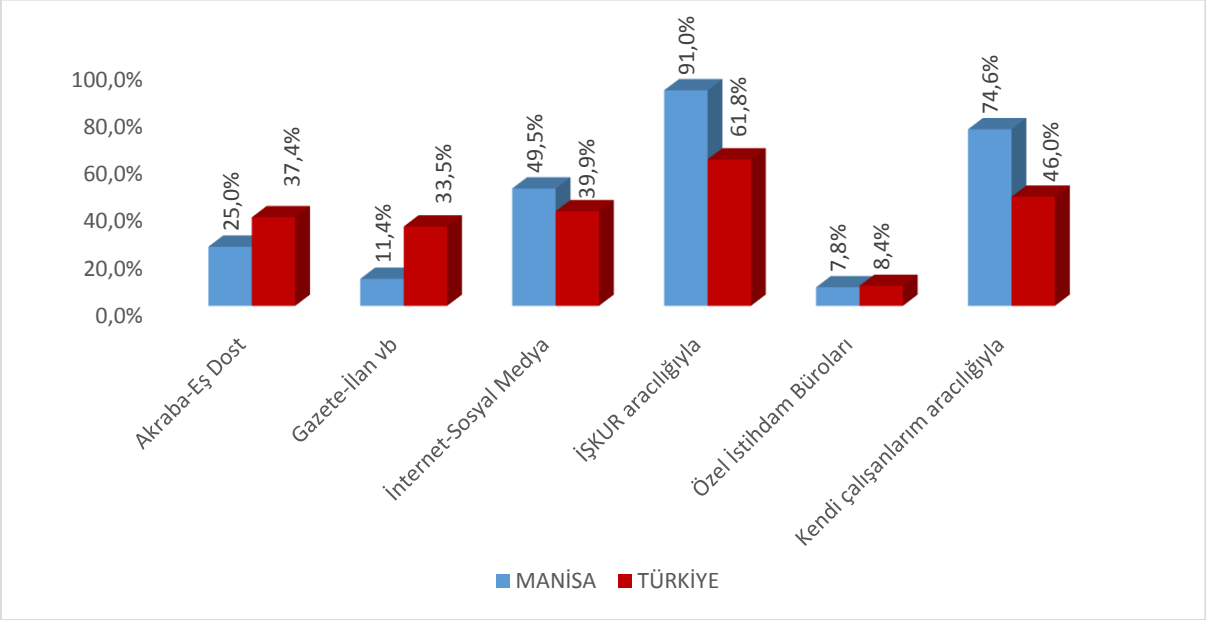

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20'de Manisa ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Manisa ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 91 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Manisa ilinde ikinci sırada yüzde 74,6 ile Kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 49,5 ile İnternet-Sosyal medya arama kanalı olarak kullanılmıştır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	2	1	2
Takım Çalışması	4	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	3	5	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	4	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	5	6	6	6
Bilgisayar kullanımı	6	7	8	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	9	7	8
Proje Tabanlı Çalışma	9	8	9	9
Yabancı Dil	10	10	10	10

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi hem kadınlarda hem erkeklerde hem de genel toplamda birinci sırada, cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda ise ikinci sırada olduğu görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda birinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi bulunmaktadır. Yabancı dil bütün kırılımlarda son sırada talep edilen beceri olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.911	3,9%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	722	2,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	308	2,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	240	2,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	149	2,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	144	1,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	112	1,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	16	2,0%
Yöneticiler	13	0,5%
Genel Toplam	**3.614**	**2,9%**

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 52,9'dur. İkinci sırada ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Manisa ili için tespit edilen yüzde 2,9'luk açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 3,9 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet Ve Satış Elemanları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler gelmektedir. Sadece Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu il geneli açık iş oranının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	28,6%	7,4%	72,3%	92,6%	1,8%	67,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	62,4%	28,4%	24,3%	72,6%	2,8%	66,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	25,7%	15,5%	22,1%	90,5%	1,7%	54,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	93,5%	0,0%	6,5%	100,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	40,7%	21,6%	68,8%	46,2%	14,4%	55,2%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	23,2%	20,9%	32,9%	91,4%	8,0%	60,6%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	19,1%	15,2%	72,2%	84,8%	3,0%	73,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	20,9%	5,0%	56,6%	96,9%	9,7%	86,2%
Yöneticiler	83,3%	0,0%	91,7%	8,3%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**25,0%**	**11,4%**	**49,5%**	**91,0%**	**7,8%**	**74,6%**

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Bunu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslek grupları takip etmektedir.

Diğer meslek gruplarından farklı olarak Profesyonel Meslek Mensupları ve Yöneticiler meslek gruplarında arama kanalı olarak İŞKUR ilk sırada yer almamıştır. Profesyonel Meslek Mensuplarında ilk sırada İnternet-Sosyal medya yer alırken, Yöneticiler meslek grubunda ilk sırada bulunan arama kanalı Kendi çalışanlarım aracılığıyla olarak tespit edilmiştir.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Metal Mamuller Montaj İşçisi	5	2	-	4	-	-	6	3	-	1
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	8	1	6	3	7	-	5	4	-	2
Beden İşçisi (Genel)	6	1	-	3	-	-	5	4	-	2
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	-	1	4	2	-	-	-	5	-	3
Makineci (Dikiş)	-	3	-	4	-	-	5	2	-	1
Forklift Operatörü	-	2	5	3	6	-	7	4	-	1
Kalite Kontrolcü	5	2	6	4	-	-	5	3	-	1
Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	-	1	-	4	-	-	-	2	-	3
Endüstriyel Otomasyon İşçisi	-	2	-	-	-	-	-	3	-	1
Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	-	1	-	3	-	-	5	4	-	2

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18'de Manisa ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Montaj İşçisi (Havalı Tornavida), Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi ve Pres Tezgahı Operatörü (Kesim) mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak ön planda iken, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Makineci (Dikiş), Forklift Operatörü, Kalite Kontrolcü ve Endüstriyel Otomasyon İşçisi mesleklerinde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe bulunmaktadır.

Satış ve Pazarlama becerisi ile yabancı dil becerisi açık işi olan ilk 10 mesleğin hiçbirinde talep edilmemiştir.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Punta Kaynak Makinesi İşçisi	Forklift Operatörü	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Kablo Gruplama İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Makineci (Dikiş)	Endüstriyel Otomasyon İşçisi	Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	Beden İşçisi (Genel)
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Kalite Kontrolcü	Beden İşçisi (Genel)	Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)
Depo İşçisi (Elleçleme)	Şoför-Yük Taşıma	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Diğer Teknisyen Ve Teknikerler	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Forklift Operatörü
Paketleme İşçisi	Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İşçisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Kalite Kontrolcü
Kablo Ağı Bantlama Elemanı	Mekanik Bakım Onarımcısı	Garson (Servis Elemanı)	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Konserve Üretim Elemanı	Endüstriyel Otomasyon İşçisi
Reyon Görevlisi	Boyahane Tesis Takip İşçisi	İmal İşçisi	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Metal Mamuller Montaj İşçisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Montaj İşçisi (Havalı Tornavida), Makineci (Dikiş), Forklift Operatörü, Kalite Kontrolcü, Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi, Endüstriyel Otomasyon İşçisi ve Pres Tezgahı Operatörü (Kesim) şeklinde sıralanmıştır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise Punta Kaynak Makinesi İşçisi, Kablo Gruplama İşçisi ve Makineci (Dikiş) şeklinde iken erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek Forklift Operatörü, Beden İşçisi (Genel) ve Endüstriyel Otomasyon İşçisi şeklinde sıralanmıştır. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde bu sıralama Metal Mamuller Montaj İşçisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı ve Beden İşçisi (Genel) şeklinde olduğu görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Manisa ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Manisa ilinde ise 20+ istihdamlı 496 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 38,9 ile Manisa ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 31 olarak hesaplanmıştır.

Manisa ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Toptan ve perakende ticaret, İmalat ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin fazla olması nedeniyle firmalar, çalışacak yeterli eleman bulamaması sonucunda bu sektörlerdeki temininde güçlük çekilme oranları oldukça yüksek çıkmıştır.

Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü gibi Manisa ilinde çalışan sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, çok tehlikeli sınıfta olmasına rağmen verilen ücret ve sosyal hakların yüksek olması sebebiyle çalışanların bu sektörü tercih ettiği o nedenle de sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiği görülmektedir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Toptan ve perakende ticaret	1.918
İmalat	1.744
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	131
İnşaat	122
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	63
Eğitim	51
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	46
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	39
Ulaştırma ve depolama	37
Bilgi ve iletişim	30
Diğer hizmet faaliyetleri	25
Madencilik ve taş ocakçılığı	19
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	16
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	9
Genel Toplam	**4.251**

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde 4 bin 251 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle Toptan ve perakende ticaret ve İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Manisa ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 86,1'i bu iki sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve İnşaat sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

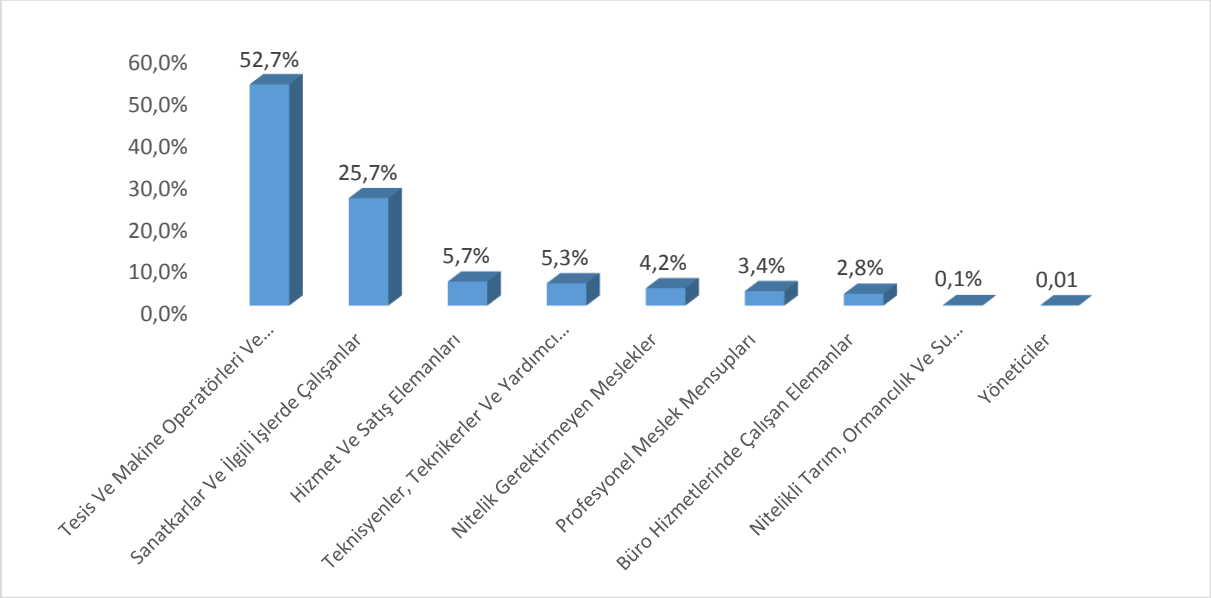

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 2 bin 241 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 52,7'si bu meslek grubunda yer almaktadır. Yöneticiler meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada, Manisa ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Manisa ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Metal Mamuller Montaj İşçisi	937
Montör (Elektrikli Cihazlar)	526
Makineci (Dikiş)	126
Forklift Operatörü	99
Güvenlik Görevlisi	98
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	89
Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	89
Kalite Kontrolcü	84
Mekanik Bakım Onarımcısı	83
Diğer	2.119
Toplam	**4.251**

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 937 kişi ile Metal Mamuller Montaj İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 526 kişi ile Montör (Elektrikli Cihazlar) ve 126 kişi ile Makineci (Dikiş) meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), forklift operatörü, plastik enjeksiyon üretim elemanı, pres tezgahı operatörü ve mekanik bakım onarımcı olmak üzere toplam beş mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Manisa ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Metal Mamuller Montaj İşçisi, Makineci (Dikiş), Forklift Operatörü, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Pres Tezgahı Operatörü (Kesim) ve Kalite Kontrolcü mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

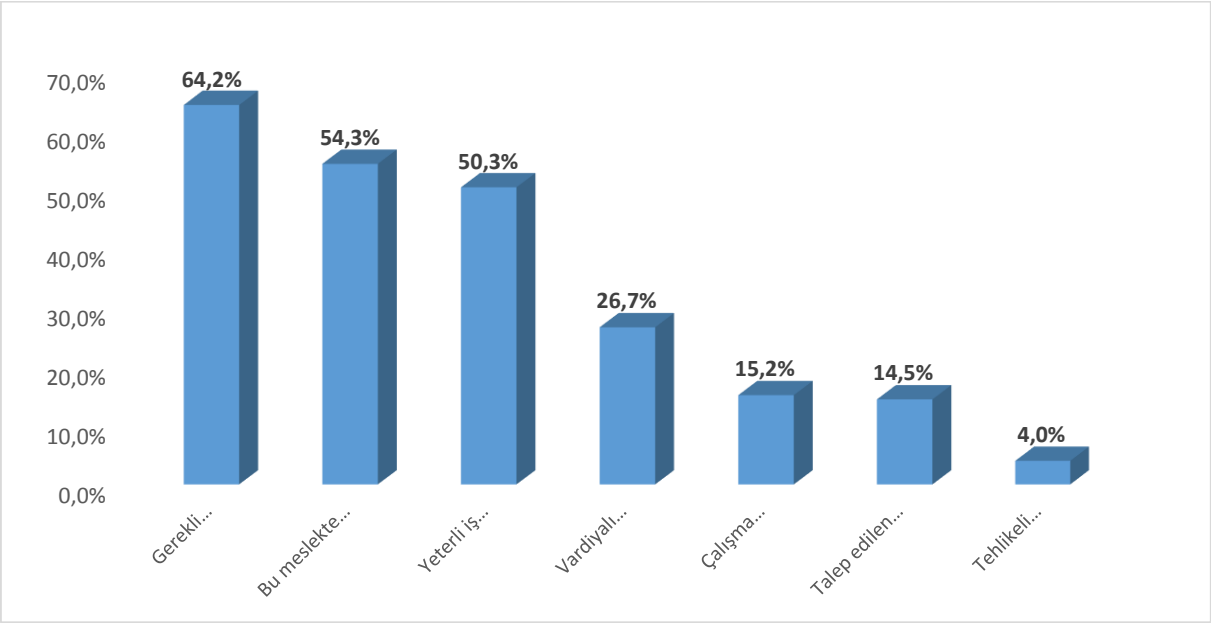

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde Türkiye genelinde de olduğu gibi temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu görülmektedir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Metal Mamuller Montaj İşçisi	99,4%	15,1%	14,5%	2,7%	2,7%	87,1%	2,1%
Montör (Elektrikli Cihazlar)	0,6%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	39,6%	85,9%	35,4%	10,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Forklift Operatörü	39,1%	93,7%	72,9%	7,4%	12,6%	22,2%	0,0%
Güvenlik Görevlisi	94,7%	12,7%	2,1%	23,5%	2,1%	0,0%	0,0%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	57,4%	71,9%	31,6%	49,2%	5,9%	11,7%	0,0%
Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	58,9%	83,7%	87,3%	0,0%	11,8%	4,5%	0,0%
Kalite Kontrolcü	28,2%	90,2%	86,5%	11,2%	16,0%	7,4%	0,0%
Mekanik Bakım Onarımcısı	41,1%	91,2%	81,3%	11,3%	19,9%	13,8%	0,0%
Nc/Cnc Tezgah Operatörü	45,3%	100,0%	79,7%	0,0%	59,4%	18,8%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Montör (Elektrikli Cihazlar), Makineci (Dikiş), Forklift Operatörü , Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı , Kalite Kontrolcü, Mekanik Bakım Onarımcısı ve Nc/Cnc Tezgah Operatörü olmak üzere ilk on meslekten yedi tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olduğu görülmektedir. Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması seçeneği sadece Metal mamuller montaj işçisi mesleğinde tercih edilmiştir.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Beden İşçisi (Genel)
Metal Mamuller Montaj İşçisi
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Temizlik Görevlisi
Tuğla İmal İşçisi
Şoför-Yük Taşıma
Kalite Kontrolcü
Güvenlik Görevlisi
Forklift Operatörü
Boyahane Tesis Takip İşçisi

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Manisa ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır. Bu sonuca göre firmaların özellikle üretim personeli olarak çalışacak eleman bulmakta sıkıntı yaşadıkları açıkça görülmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Manisa ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Manisa ilinde işverenlerin yüzde 24,6’sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 5 işyerinden 1’si istihdamın artacağını öngörürken, Manisa’de bu sayı her 4 firmadan 1’i şeklinde beklentiyi arttırmıştır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Manisa ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 1,6 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	28,5%	1,1%	46,3%	24,1%
Toptan ve perakende ticaret	23,9%	1,9%	46,5%	27,7%
İnşaat	15,1%	3,0%	60,9%	21,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	28,2%	1,9%	43,4%	26,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	25,5%	1,8%	47,3%	25,3%
Eğitim	31,9%	0,0%	47,6%	20,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	24,9%	0,0%	44,5%	30,6%
Ulaştırma ve depolama	13,6%	0,0%	66,8%	19,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12,5%	3,1%	50,0%	34,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	19,9%	0,0%	45,0%	35,2%
Bilgi ve iletişim	75,0%	0,0%	25,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	11,6%	7,7%	57,6%	23,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	42,8%	0,0%	42,8%	14,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	25,0%	0,0%	25,0%	50,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	14,1%	0,0%	57,1%	28,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**24,6%**	**1,6%**	**48,8%**	**25,1%**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Bilgi ve iletişim, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Eğitim, İmalat, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret, İnşaat, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Ulaştırma ve depolama, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve Diğer hizmet faaliyetleri olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen ilk 3 sektör ise Diğer hizmet faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve İnşaat sektörleri olarak gerçekleşmiştir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde ise artış veya azalış beklenilmediği görülmüştür.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Gayrimenkul faaliyetleri	10	25,0%
Bilgi ve iletişim	23	24,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.089	9,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	23	8,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	436	6,7%
Ulaştırma ve depolama	84	5,1%
Toptan ve perakende ticaret	1.341	4,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	114	4,7%
İmalat	2.364	3,9%
Eğitim	72	3,5%
İnşaat	127	3,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	66	2,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	10	0,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9	0,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	0,4%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%
Genel Toplam	**5.771**	**4,7%**

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Manisa'de ise bu oran, yüzde 4,7 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 2 bin 364 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenemektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 25 ile Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. Ancak beklenen değişim 10 kişilik artıştır. Bu da sektörün Manisa ilinde çalışan sayısı az olmasından kaynaklanmaktadır.

Hiçbir sektörde istihdam azalışı beklenmezken, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde bir değişimin beklenmediği gözlemlenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	3.082	6,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	48	6,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	791	5,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	292	4,7%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	977	4,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	198	2,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	180	1,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	194	1,8%
Yöneticiler	9	0,4%
Genel Toplam	**5.771**	**4,7%**

Kaynak: İPA 2018

Tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 3 bin 82 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 9 kişilik artış ile Yöneticiler meslek grubudur.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında da yüzde 6,5'lik bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir. Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu % 6'lık oranla net istihdam değişiminde ikinci sıradadır. Üçüncü sıradaki Nitelik gerektirmeyen meslekler grubunun yüzdesi 5,8 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Mekanize Kazı Operatörü	Tünel Kalıpçı-İnşaat
Beden İşçisi (Genel)	Ahşap Kalıpçı
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Soğuk Demirci
Montör (Elektrikli Cihazlar)	Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Hizmetli (Kamu Kuruluşları)
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
İnşaat İşçisi	İnşaat Kalfası (Genel)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çiftlik İşçisi (Genel)
Makineci (Dikiş)	Oto Döşemecisi
Güvenlik Görevlisi	Veteriner Hekim

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Mekanize Kazı Operatörü, Beden İşçisi (Genel) ve Metal Mamuller Montaj İşçisi olup, Tünel Kalıpçı-İnşaat, Ahşap Kalıpçı ve Soğuk Demirci meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden İşçisi (Genel), Metal Mamuller Montaj İşçisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, İnşaat İşçisi, Makineci (Dikiş) ve Güvenlik Görevlisi meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Manisa ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Ahşap Kalıpçısı mesleği istihdam azalış beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

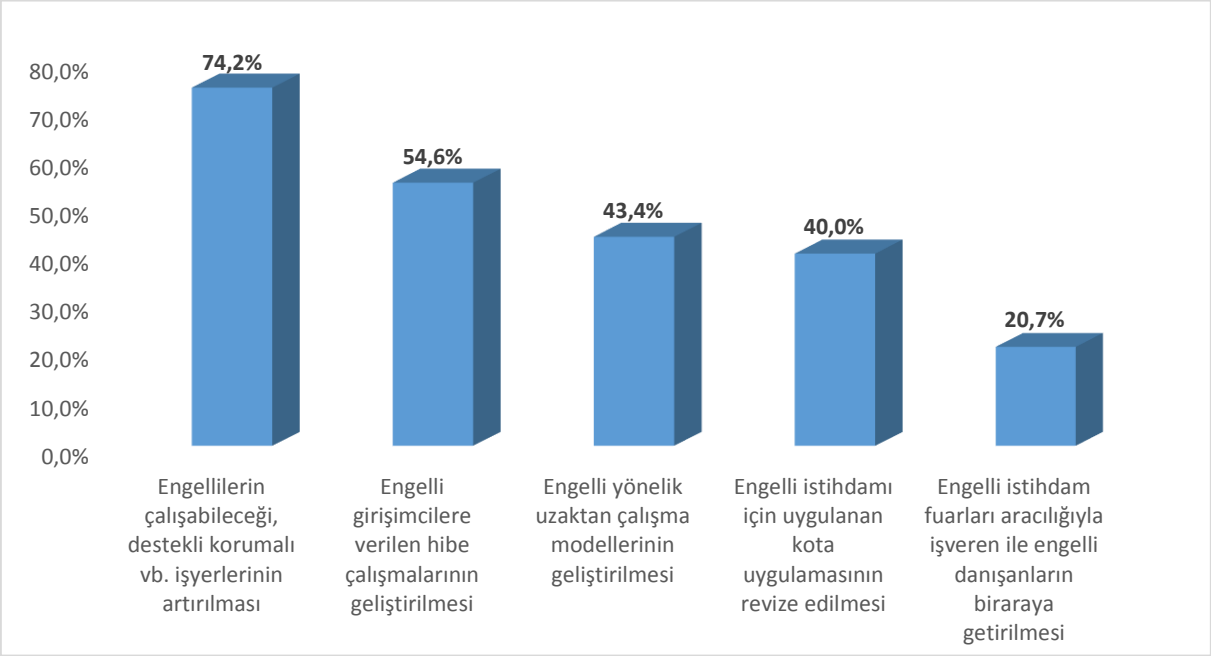

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 74,2'si engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 54,6'sı engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini, ve yüzde 43,4'ü ise engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 56,2'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Manisa ilinde işverenlerin ilk üç önerisi aynı gerçekleşmiştir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

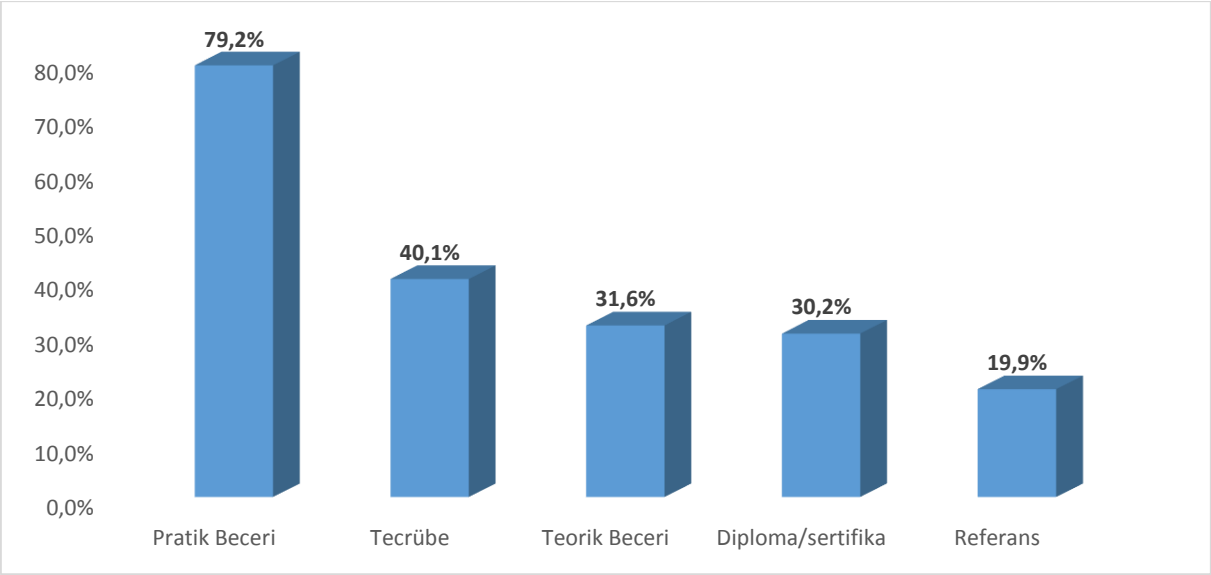

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 79,2'si Pratik Beceri, yüzde 40,1'i Tecrübe ve yüzde 31,6'sı Teorik beceri aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Manisa ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile Tecrübe ve yüzde 32,6 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri ve Tecrübe kriterleri hem Manisa ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

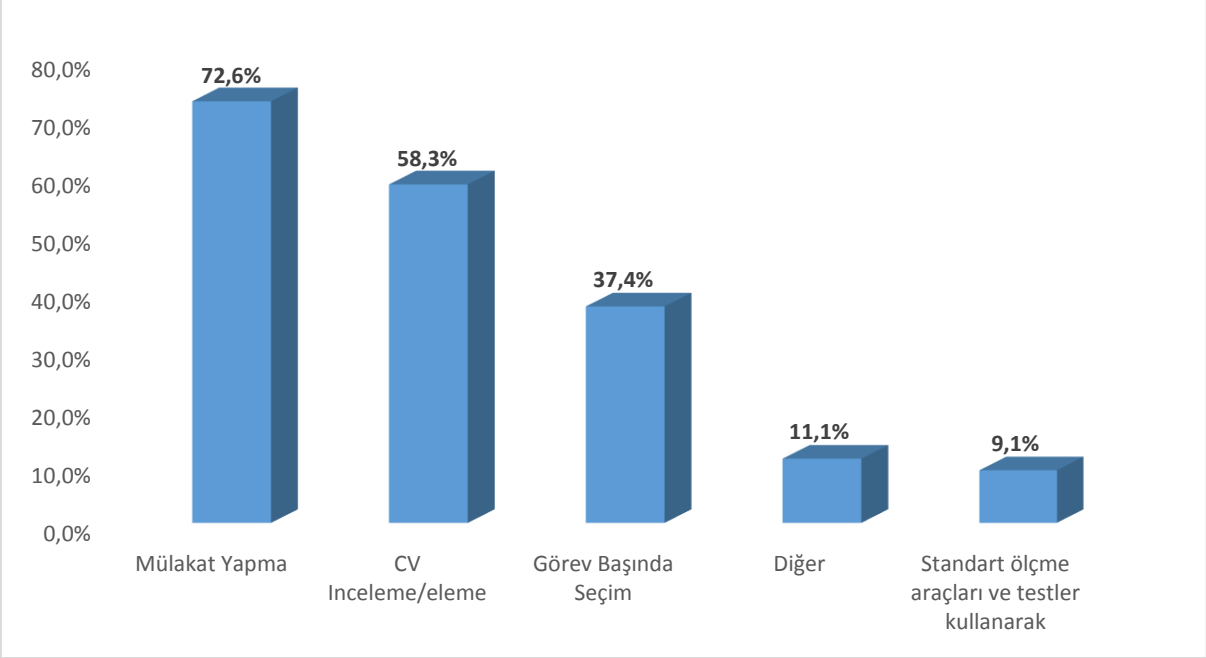

Kaynak: İPA 2018

Manisa ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 72,6'sı Mülakat Yapma, yüzde 58,3'ü CV İnceleme/Eleme ve yüzde 37,4'ü Görev Başında Seçim ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile Mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 36,8 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Manisa ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi aynı gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Manisa İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Manisa'de gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

TR33 (Manisa, Kütahya, Afyon, Uşak) bölgesinde 2017 yılında işsizlik oranı yüzde 6,2 olduğunu görmekteyiz. Yani çalışmaya hazır her onaltı kişiden biri işsiz olduğunu göstermektedir. Manisa ilinde İŞKUR'da kayıdı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. Buna rağmen Manisa'daki firmalar gerek üretim elemanı gerekse kalifiye eleman bulmakta sıkıntı yaşamaktadırlar. Neden olarak nüfusa oranla daha hızlı büyüyen sanayi ve Manisa'da tarımın da çok gelişmiş olması gösterilebilir. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 73,1'i erkeklerden, sadece yüzde 26,9'u kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Eğitim gibi daha çok belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Manisa'de ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Manisa'de İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında bin 32 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 4 bin 452 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 21 kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının bin 32'ye çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 392 iken 2017 yılında 4 bin 452 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Manisa ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, Madencilik ve taş ocakçılığı ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Manisa ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 355 işyerinde 3 bin 614 açık iş tespit edilmiştir. Manisa ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 3 Bin 614 kişilik açık işin yüzde 48,7'sine tekabül eden bin 759 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer bir sektör ise Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. 3 bin 614 kişilik açık işin % 37,3'ü bu sektörden gelmiştir.

Manisa ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 27,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş verme oranında Bilgi ve İletişim sektörü yüzde 100 ile ön plana çıksada, sektörde Manisa ilinde 20+ istihdamlı 4 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Manisa ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Manisa ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 52,9'dur. Açık işi olan işyerlerinin

aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri “lise ve altı” cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyine önem verdiği açıkça görülmektedir. Talep edilen eğitim düzeyinin yanında fiziki ve bedensel yeterlilik ve yeterli bilgiye sahip olmaları da işverenlerin çalışanlardan bekledikleri beceriler olarak görülmektedir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, bu meslekte işe başvuru yapılmaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Metal Mamuller Montaj İşçisi, Montör (Elektrikli Cihazlar), Makineci (Dikiş), Forklift Operatörü ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinde Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenleri öncelikli olmuştur. Manisa ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Beden İşçisi (Genel), Metal Mamuller Montaj İşçisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Temizlik Görevlisi, Tuğla İmal İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Kalite Kontrolcü, Güvenlik Görevlisi, Forklift Operatörü ve Boyahane Tesis Takip İşçisi olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Manisa ilinde işverenlerin yüzde 24,6‘sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 5 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 1’i istihdamın artacağını öngörürken Manisa‘de bu sayı 4 işyerinden 1’i olarak farklılaşmıştır. İşverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Bu da birçok sektörde faaliyet sürdüren işyerlerinin büyüme eğiliminde olabileceği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 1,6 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,5 olan ülke ortalamasının oldukça altındadır..

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi

ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

EKLER

EK: 2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:……..……..……..……..……..……..
Işyerinin Yasal Unvanı	:……..……..……..……..……..

1

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :……..
MAHALLE: ……
CADDE/SOKAK :……..……
İÇ/DIŞ KAPI NO :……..
TELEFON/E-POSTA :……...…..

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : …….. Unvanı :…….
Tarih : …… Telefonu : …….
E-Posta :…… İmza/Kaşe: ……

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……..

2) İşyeri İle İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2.İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
2.3.İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

4) Yatırımla İlgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

4.2.Yatırımın İli :.....
4.3.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) ……. (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)
4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) …… (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet ( ) 6.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Açık İşte Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Özel İstihdam Büroları		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	8.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	8.1'e geçiniz.
	Hayır →	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	9. soruya geçiniz.

8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 10.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ( )

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ( )

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ( )

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ( )

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ( )

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ( )
Teorik beceri ( )
Diploma/sertifika ( )
Tecrübe ( )
Referans ( )

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta pirimi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ( )
Mülakat yapma ( )
Görev başında seçim ( )
Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ( )
Diğer ( )

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?.

Evet ( ) (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır ( ) (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ( )

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet ( ) (20. Soruya geçiniz) Hayır ( ) (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında İlave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( ) Kararsızım ( )

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır ( ) İstihdamı az artırır ( ) Değiştirmez ( ) Fikrim yok ( )

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek……..
Beceri……

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.